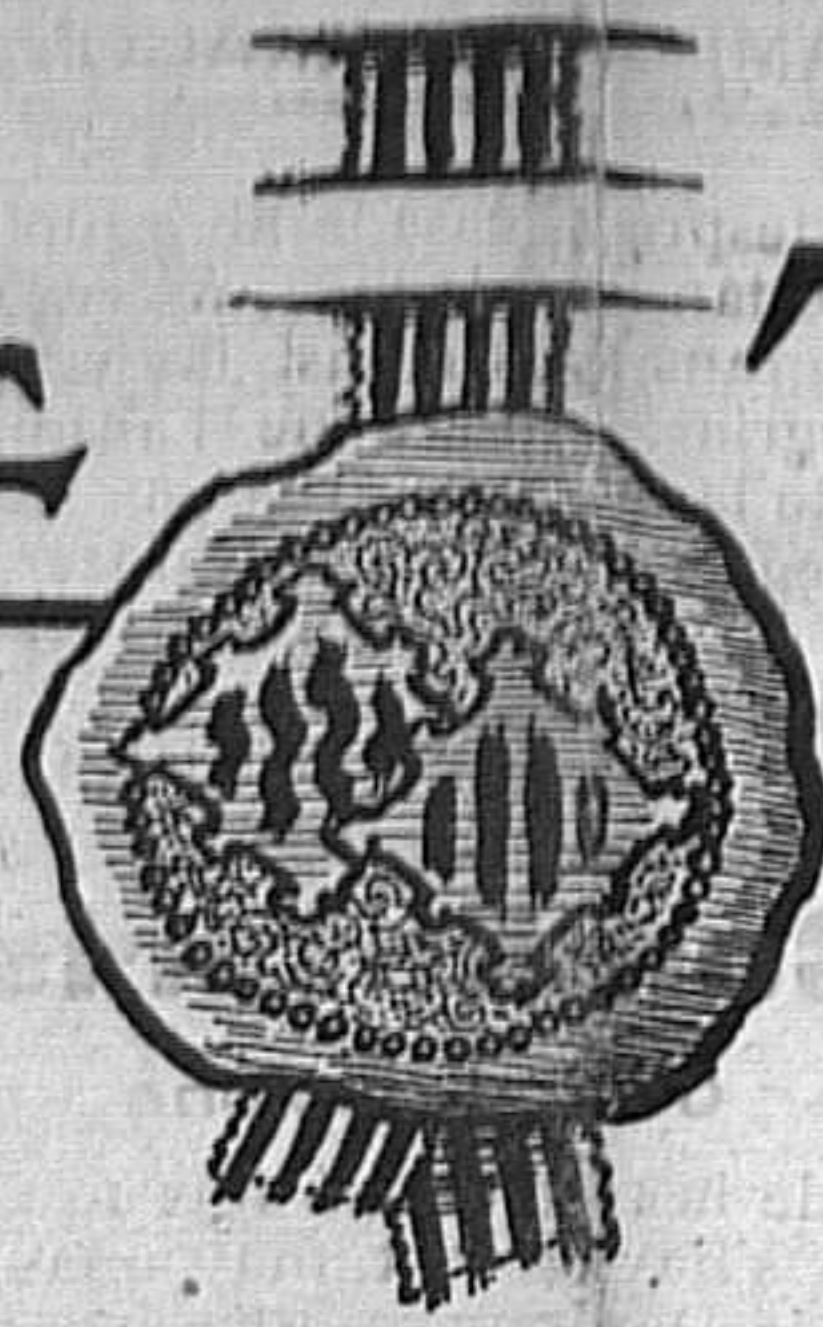

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 4.— Núm. 143.— Diumenge 3 de Maig de 1903.

LO QUE VOLÈM

«Volèm la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volèm Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a la organització interior de nostra terra: volèm que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia'ls plets y causas: volèm ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volèm, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forlosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Las darreras eleccions

Negar o atenuar quan menys lo triomf dels republicans a Catalunya en la darrera lluita electoral, fóra senzillament ridícul, y no serem pas nosaltres qui ho intenti. De bon grat regoneixem que l'ideal republicà ha venut noblement, imposantse als mateixos que sense entusiasme'l defensaven. La seva victòria, que ha sigut completa, no deu regatejar-se, com no's pot regatejar tampoch la derrota esparveradora dels carlins caciquistas y dels pseudo ideals ab que pretenen ampararse'ls distints partits de l'Espanya monàrquica actual. Donar a cada hu lo seu, és obra de justícia y de conciencia.

Després de las esmentadas forsas, l'única que n'ha sortit ben lliurada d'aquesta campanya, ha sigut la del Catalanisme. Es veritat que sense'l desvetllament republicà, lo Catalanisme hauria portat a las Corts de l'Estat-Espanyol, quatre o cinch diputats més; però, ningú dubta que, acceptant los aconteiximents tal com han vingut, lo Catalanisme s'és demostrat com l'únic moviment sà, conscient y fort, del qual és possible esperar quelcom a la nostra terra.

Las circunstancias de lloch y temps han obligat al Catalanisme a accentuar son aspecte de negoció ferma y decidida, en lo que fa referència a la tasca dels nostres governants. Per això la guerra que nosaltres hem fet al caciquisme, a la corrupció política y administrativa, als vicis històrics de l'Espanya morta, fou y continuarà essent ben rebuda per tothom. Lo sentiment de protesta apareix avasallador y unànim, sobre tot en aquelles regions que com Catalunya senten desitjos de millora y tenen viritables ànsias de vida. Y com és innegable que las afirmacions positives y orgánicas del Catalanisme, per dissort, no són més que patrimoni de la nostra classe intel·lectual, no han arribat a ésser compartides pel poble y per la massa inconscient, d'aquí que l'esperit de protesta hagi cristallinat en la forma republicana, la més coneguda del públich, la que a son judici més bé sintetiza'ls ideals de justícia, de llibertat y de progrés.

Aquest fet que una observació serena y imparcial posa fóra de dubte, constitueix per nosaltres una esperança, més encara, una seguretat complerta en lo triomf definitiu de la nostra causa. Prescindint dels homes que han dirigit l'actual moviment republicà y quina crítica és ben fàcil, ha de convindre tothom en que las masses que'ls segueixen han obrat de bona fè; l'enlluernament que senten y las il·lusions que's forjan ho demostren palesament. Vindrà ben aviat lo desengany, no's farà esperar gaire la desitjació, y allavors lo poble honrat, la massa que pot atucinar-se en un moment determinat però que conserva sempre un fons innegable de dignitat y de puresa, comprendrà qui són los que li senyalan la ruta veritable per a conseguir la desitjada regeneració.

Per això entenem que la tasca que ha de realisar d'ara endevant lo Catalanisme, és verament transcendental. No n'hi ha prou ab que conservem las fortissimas posicions guanyadas, no n'hi ha prou ab que per demunt de las passions quina desfeta'ns amemassa espurneji tranquila la flama del nostre amor a las reividicacions patrias. Es necessari que ab noblesa y ardiment devallèm al terror de la lluita cada vegada que'l debèr ho reclama, no tant per a conseguir la victòria com per a anar infiltrant de poch en poch en l'esperit del poble la justícia de las nostras aspiracions, fins a ferli comprendre d'una manera pràctica, real y positiva que la llibertat y'l progrés que anyora sols pot portar-lo l'ideal catalanista.

Femla aquesta feina, destruimlas las falsas llegendes inventadas contra nosaltres pels que tenen interès en

explotar al poble. Ja veurèm com aquest nos obrirà'ls brassos, y quan caiguin los ídols de fanch, quan se aplaquin los aires d'agitació que avuy s'han desencadenat, quan se sosseguin las passions somogudas per la demagogia blanca y negra, lo Regionalisme serà l'ideal de tots, lo consol de tots, la sola esperança y l'únic remey dels individus y dels pobles que vulguin salvarse.

L'OBRA DEL CARLISME

Lo carlisme ha escrit un capítol més de sa historia dels darrers anys, que no és altra que entorpir—y si pogués anular—a tot moviment social o polítich que, proposantse realisar algun dels ideals que ell diu que té, se atreveixi a alzar bandera propia y no almeti entre sos directors als capdancers de l'ans fortíssim partit tradicionalista, avuy miser y escanyolit partit carlí—o jaumista,—ab tota la inèpcia que aquells senyors tenen ben demostrada, ab totes llurs conxorras ab los que tindrian d'ésser los llurs enemics més aborrits, ab tot llur descreddít entre la massa de bona fè del mateix carlisme, ab tota llur completa orientació cap a la guerra civil, que ja no més a Espanya y al Marroch és tinguda com a medi d'implantació de nous règims polítichs.

Quan, ja fa anys, la falta de talent de Don Carles y'l caciquisme a que desenfrenadament aspiraven alguns senyors foragifà del partit a n'en Nocedal, potser son mellor membre, y ab ell a la part més sana y numerosa del carlisme d'allavors, aquells senyors van donar l'ordre d'extermini contra l'integrisme, la bandera que alsiva en Nocedal, forsa més lògica, simpática y de pervindre que la carlina; y ab tot y coincidir ab la d'ells en los lemas «Déu y furs,» va escandalitzar a tots los qui imparcialment y de fóra estant ho contemplavam, la repugnant guerra personal que's feu a Don Ramón, contra qui, no ja en discussions sèrias y nobles, sino en libelos y follets asquerosos, abocà'l carlisme oficial tots los dicteris, sarcasmes y parauladas del repertori dels requetés, las que no usava ni per'ls demagogos y ateus.

Allavors ja's vegé usat aquest honoríssim procediment electoral aplicació perfecta d'allò de quedar-se ells guexos mentres llur contrari's quedés cego; y evidenciand llur bona fè y amor a la causa de Déu y de las llibertats regionals, s'ha vist als directors del carlisme fer tota mena de pactes deshonorosos ab los governs liberals de la dinastia regnant per impedir l'elecció d'en Nocedal; se'ls va veure destruint ab perfidia y sanya incomparables, la massa catòlich-fuerista del Nort per a que sortís diputat un sagastí, un conservador, un republicà, qualsevol enemic, segons ells mateixos, de tot llur programa, en lloch del gran orador qui n'era no més dels procediments de D. Carles y sos concellers.

Planas de fanch y de deshonra van ésser las que en aquelles campanyas escrigué a Basconia'l carlisme oficial; de llot y d'ignominia las que ompli ab sa conducta en lo moviment de restauració religiosa significat per la peregrinació nacional obrera del 1894 y per l'obra dels Congressos Catòlics, esterilitat per lo carlisme, com sab tothom y cent cops se li ha retret.

Y nova aplicació d'aquesta conducta que si per'al partit és suïcida, devant de Déu y de la patria'ls carlins ab responsabilitat inmensa y afront inesborrable, és lo procedir d'aquest estol de vius seguits per un aplèch d'honrats inconscients, en las darreras eleccions, a Catalunya.

Lo catalanisme, com en Nocedal, com los zelosos promovedors del moviment catòlich obrer, com los dignísimos prelats que iniciaren l'obra dels Congressos Catòlics, no ha subordinada, perque no podia, ni devia, ni deurà may si no vol desnaturalisar-se, sa campanya electoral a las conve-

niencias dels caciquets y cacicons qui per haver deixat que en campanyas anteriors llur bona gent aportés son concurs a la nostra obra, ja's creyan ab dret de mangonejar y imposar candidats y orientacions; y aquest pecat del catalanisme, reduit senzillament a voler que cada hu mani als seus y que las alianças siguin tals y no fusions y confusions, l'han volgut venjar los carlins destorbant, segons llur sistema, la victòria dels nostres candidats, intentant, per medi de falsats que han abocadas a dojo desde llurs periòdichs, desorganisar lo nostre còs electoral, apartarne a la gent de bé qui no capeix que sota'l titol de periòdichs tradicionalistas hi cuejin miserables ambicions personals y s'hi estampin mentidas descaradas y que tal senyor tingut per fidel seguidor de venerables programas, sigui un senzill infatuat, amich no més de que'l tinguin per personatje, y capàs, quan vinguin maldades, de trahir, al Senyor y a mil Senyors que hagués promesa fidelitat.

Per sòrt, y com ja preveya tothom, lo bon seny de la gent catalana ha impossibilitada aquesta obra nefanda y abominable; lo carlisme, pesi al quixotisme ab que en meetings y diaris baladrejava fer lo «vaig arribar, vegi y val véncer» de Cessar; pesi a haver presentat a Barcelona (entre venerandas milocas, és cert) a son orador més eloquent y prestigiós, y per altres districtes a personas que ans del catalanisme tenian indiscutible llur triomf; pesi a las lligas y contractes públics ab lo caciquisme que no més dos anys enrera'ns havia ajudat a soterrar; pesi a sa anticristiana campanya de difamació; pesi a la ajuda del Govern y de sos satèlits, pesi a las rodas y suplantacions de que públicament se l'ha acusat y no ha sabut desmentir, ha tingut una derrota vergonyosissima, no ha tret un sol diputat en tot Catalunya; y ha quedat moralment mort per a demanar lloch en la lluita que'ls catalanistas, com a ayments del progrés, de la pau, de la cultura y de la llibertat de la Patria sostenim contra las agrupacions polítichs que representan lo contrari.

Los capitosts del carlisme a Catalunya haurán baixat a la tomba política d'ahont no tenen de sortir, no pas en piadosa pau, sino ab las mallicions de tots llurs companys entusiastas del tradicionalisme, però de sentit pràctich, y ab lo goig ab que'ls qui lluitem per Catalunya hem de veure com cauen corcadas las barres d'una disciplina opresora que en aquestas eleccions ha privat de votar ab nosaltres y de cooperar al nostre salvador moviment a germans de rassa qui per llurs energias, per llur bonesa y per llur amor a Catalunya poden ésser, com han estat, fermes y valiosos cooperadors de la gran obra nacional.

No; no'ls hi envejèm als prohoms del carlisme català lo goig d'haverse ensoirat aterrant ab ells a alguns qui foran dignísimos diputats per Tarragona, Girona, Vich y altres districtes catalans. No la són repetida, no, la feti de Samsó. Ells prou han quedat esmicolats; lo nostre Temple cada jorn és més fort, més gran y més altivol.

Una victòria pel regionalisme

De tal pot calificarse la derrota dels carlins oficials. Los Barrio y Mier, Sanz, Tamarit y demés ejusdem farinae. Pera convencers d'això basta sols tenir en compte que és lo que representant dits senyors dins del partit carlí y per qui han sigut derrotats. Los esmentats carlins dins del carlisme venen a ser los cacichs màxims, los quefes de real ordre de Catalunya y Aragó, Navarra etc. és islas adyacentes; ells són los que manan y disposan dels carlins com lo pastor del ramat, los que nomenan los quefes, los diputats, etc.; los encasillats del govern ab qui fan aliança y dels qui'l

govern se val pera matar las iniciativas dels carlins de baix, pera fer la guerra als catalanistas y apoyar als cacichs, com ha succeït a Barcelona, Vich, Girona, Tarragona y altres llocs. Per això, per representar lo que havèm dit, no podèm menys, los regionalistas, d'alegrarnos d'aital fracàs. Però lo pitjor del cas és que han sigut venuts pels mateixos carlins que cansats de tals cacichs y de veure que sos esforços sols servian pera satisfer las ambicions de quatre polítichs d'ofici, pera fer lo joch del govern y pera lluitar solzament contra sos semblants los regionalistas y'ls catòlics, han volgut desferren y donalshi una llissó, perque és de notar que han sigut derrotats a pesar de l'apoyo oficial y que han tingut molts vots menys que altràs vegadas, proba evident de que'ls carlins no'ls han votat; com per exemple, lo Sr. Sanz, quefe de Navarra que ha sigut venut a Pamplona per un carlí, que segurament no és de la corda. De manera que'ls carlins centralistas de dalt han sigut venuts pels carlins regionalistas de baix. Per això tal derrota és una victòria pel regionalisme.

Hora és ja de que'ls carlins de cor obrin los ulls y vegin que'ls quefes que'ls manan sols serveixen per sostenir lo que ells odian, com ha passat a Vich, a Santa Coloma, Girona, etc., ahont los carlins deixantse portar de sos sentiments regionalistas, del sentit comú que'ns diu que afavorim a nostre semblant, estavan tots disposats a donar son vot als candidats catalanistas, però pera obeir las instruccions de sos quefes, molts no ho feren, no obstant no presentarse cap carlí, motiu pel qual han guanyat los candidats del govern. Los que ho han fet bé han sigut los carlins de Manresa, que desobeïnt las indicacions dels quefes superiors, votaren al senyor Leonci Soler, catalanista.

Precisament lo que ha perdut sempre als carlins ha sigut l'ofegar sas iniciativas pera obeir als que'ls manan; proba d'això és lo que passà ab motiu de la pèrdua de Cuba que tots creyan era l'hora oportuna de donar un cop d'Estat, però no ho feren pera acatar als cacichs, los quals ara confessan que realment era l'hora oportuna.

Però si'l fracàs dels carlins oficials és una victòria pels regionalistas, no ho és pas pel govern, a qui ha sapigut molt greu, per lo que's veu, puig tracta de ferlos senadors, tot lo qual és un motiu més de satisfacció pels enemics d'un govern centralista.

Lo triomf de la reacció

En las poblacions populosas ahont hi predominan grans masses obreras afanyosas de perfeccionar llur condició y cregudas de que aqueix perfeccionament dependeix d'un simple cambi de règimen, en las darreras eleccions hi han triomfat las candidaturas republicanas. Lo resultat obtingut ha sorprès als mateixos organissadors de la campanya, que may havian pogut somniar un triomf tan colossal y tan complet de la seva causa. Mes aqueix triomf del republicanisme espanyolista, és lo triomf de la llibertat, de la democràcia y de la republica.

La darrera paraula sobre llibertat pels jacobinistas, és un gorro frigi unitarista y despòtich al mateix temps que sintetisa lo llibertinatje individual. Volen l'igualtat humana y convertir l'home en esclau de l'Estat. Defensen la llibertat individual y anatematisan la de la nacionalitat, de la comarca y del municipi. Predican la democràcia y al propi temps lo deber que diu que té tot lo jovent espanyol sense distinció de classes de deixar de ésser homes lliures pera empunyar las armas y convertir-se en instrument d'una tirania. Adulan a l'exercit sense considerar que aqueix és y será sempre lo seu major enemic. Republicans d'una republica indefinida, uns moments federal, altres unifor-

mista per tots quatre costats y a vegadas militarista o llibertaria, volen ésser los únics redemptors de la classe obrera, los únics demòcratas y'ls únics regeneradors de l'Estat.

Es precis comprendre que als catalans ni'ls Salmeróns ni'ls Lerroux nos tenen d'ensenyar lo que és democràcia y llibertat, que mentres ells perteneixen a una rassa que no ha admès may ni una cosa ni altra, Catalunya fou durant molts segles la terra clàssica de la llibertat. Per això avuy ab l'ànim apesarat al veure a tan gran nombre de catalans que segueixen inconcients las doctrinas d'aquests falsos redemptors, no podèm menys que cridar ben alt que la victòria obtinguda pel republicanisme en las darreras eleccions no és ni'l triomf de la llibertat ni'l de la republica, sino que és lo triomf de la reacció. Es una reacció cap a las barricadas de trenta anys enrera sense cap fi pràctich, una reacció que amenaça de mort l'industria, lo comerç, la riquesa, tota la tranquil·litat pública y la vida de l'Estat. No és la republica tampoch la que ha triomfat, sino'l descontent de las classes mitjans, la desesperació dels desamparats de la fortuna que sugestionats per predicaires sense conciencia han cregut que l'únic remey contra'ls seus mals consistia solzament en lo cambi de la corona que simbolisa'l poder de l'Estat per un gorro frigi.

Y per acabar dirèm als senyors republicans unitaristas que estèm ja cansats de que se'ns insulti ab tot lo descaço desde las planas dels seus periòdichs y en los seus meetings. Si nosaltres no'ls contestem sempre, no és per falta d'arguments ben sólits, sino perque en aquest cas nos sobra la bona criansa per no admetre en nostra defensa armas indignas y baixas. Han d'entendre, senyors reaccionaris rojos, que un moviment social que's basa en las autonomias regionals y municipals, que porta escrit en sa bandera'l servey militar voluntari, la contribució progressiva, la supressió dels impostos que fan difícil la vida del pobre y que admet en son si a tota la gent de bona fè si guin quinas vulguin las sevas creencias en altres ordres y sigui'l que's vulgui lo seu origen, no pot ésser reaccionari ni atrassat. Los reaccionaris y atrassats són ells que no portau cap lema en llur bandera y que demà desfan a cops lo que avuy han unit artificialment.

Si lo avansat y progressiu consisteix en insultar una religió professada ab fè per la majoria del nostre poble, en calumniar cada moment als seus sacerdots en nom de la llibertat de pensament y en somniar una republica de guardarroquia, ab las quatre grans unitats proclamadas per en Salmerón, alashoras si que nosaltres som reaccionaris en tota l'extensió de la paraula. Y vetaquí perque són ells més avansats, perque són exclusivistas y nosaltres tolerants.

Res de centralisme

Si a Espanya's fés un plebiscit, és del tot segur que s'obtidria una forta majoria a favor de la descentralisació. Los polítichs, no pòdent menys de fersen càrrech d'aqueix estat de l'opinió, predican que están disposats a donarla, però que és precis estudiariho bé.

Malgrat las promesas que'ns venen fent, no arriba may lo moment de implantar las reformas que desitja'l país, y és perque'ls governants están convencuts de que lo que ells donarian no satisfaria al poble.

Los centralistas, prenent peu de las queixas del públich, diuen, realment teniu rahó: això de que per la cosa més petita's tinga de recórrer a Madrid; que un expedient dormi anys y més anys sense resoldre, és cosa fastigosa y que és precis posarhi remey. Com? Donchs donant facultats als Governadors civils pera que pugan fallar expedients y resoldre tots los

ORNAMENTS D'IGLESIA

DE LA
ANTIGA FÀBRICA
de SEDERINS Y TALLER
de BRODATS
DE
Fills de Miquel Busí
BARCELONA

Artística pera Salóns
en Bronzo
Bronzo-Or
Plata Santamaría
de la casa
A. y A. Santamaría
BARCELONA

J. CABALLÉ Y GOYENECHÉ
TARRAGONA

Teléfono, 42

Teléfono, 42

RAMBLA DE S. JUAN Nº 48

ORFEBRERÍA RELIGIOSA

assumptos. Y ab això creuen ja haver donat satisfacció al país; però tot i volguent enganyar a n'aquest s'enganyan ells mateixos, puig avuy tothom comensa a entendre lo que li convé, y sabem que de las promesas d'aquella gent no's pot esperar res de bò.

Ara mateix lo que està passant sobre l'ordenació de pagos dels Ajuntaments és molt graciós. Hi ha en lo decret de referència una llarga llista d'articles, tots ells impracticables y que sols serveixen pera poguer processar alcaldes, quan aquests no sian a gust dels cacichs. Per l'esmentat decret se concedeixen atribucions als governadors pera que, sense necessitat de consultar al Ministre, puguin resoldre totas las dificultats que aquella lley vaja creant als Alcaldes, adhuc l'autoritar s'ian classificats com obligatoris pagos que en lo decret venen compresos com a diferibles y voluntaris. Tenim que las partidas referents a sòus d'empleats són classificadas com diferibles, no podent per lo tant ésser satisfetas si abans los Ajuntaments no tenen cobertas totas las atencions obligatorias; y com en aqueix cas són molt contats los Ajuntaments que s'hi troban, resulta que los Alcaldes se veuen obligats a demanar als Governadors autorisació pera pagar als empleats.

Això, a més d'ésser denigrant pels Alcaldes, resulta de un sabor separatista, ja que hi ha governadors que ho autorisan y altres que no ho volen fer, y'n's trobem que, no obstant los desitjos de la gent del Centre de no concedir privilegis que no favoreixin a tots per igual, cada casa és un mon, com se sol dir, puig mentres en un lloch se pagan los empleats a altres tenen que dijunar, perquè hi ha governadors que no volen esmenar la plana al Ministre.

Estem ja cansats de dir que la situació d'Espanya és dolenta y que no pot seguir gaire temps més aixís; però'ls polítics no volen ferne cas de las nostras prédicas, y creuen que per anar tirant n'hi ha prou ab fer veure que poch a poch van llegissant en lo sentit que demana'l país, mes són tan malvats o tan tontos que cada vegada que reforman una lley en sentit, segons ells diuen, descentralisador, encara ho enreden més.

Desenganyinse; lo que demana y vol lo país és que pugui administrarse per sí mateix, en la forma que ho fan las provincias del Nort. Tot lo que no siga això, serán paños calientes que de res nos curarán, y'l poble seguirá cridant, cada dia més fort, que del centre no'n vol res.

L'esbojarrada

Es una tarde d'un diumenge de Mars lletja, com sol dirse. Munió de núvols rodan per l'espai formant carotas y figuras raras, de pressa, corrent: ara empaitantse, com volguentse donar un bes monstre, ara juntantse, ara desfentse; mes corrent sempre a l'impuls de l'huracá. Los gegantins xops del proper torrent se vinclavan vensuts espetegant llurs socas; de quant en quant, un fort barrufet aixecava una columna de pols, alta... alta... com si's volgués confondre ab las lleugeras boiras.

Las fadrinetas del poble, impossibilitadas d'anar a ballar, acompanyadas de sos aimants, probavan de eixir a passeig, fins al torrent no molt llunyá en busca de violetas, mes a l'ésser fóra del poble, hont lo vent rebatia fort la terra que aixecava, per sas caras aixeridas y rialleras, s'es-pantavan y ab la má al cap perquè no s'esboleyessin sos cabells, se'n entornavan.

Una d'aqueixas, la Carmeta, girantse a sas companyas, pegá forta riallassa, com era sa costum, puig sempre reya, valentli això lo nom de l'esbojarrada, y las hi digué:

—Vergonya que'n's fa por lo vent!
—¡A mi encara m'agrada, que'm pega al radera y'm fa correr! ¡Vergonya, vergonya!

Y agafá ab forza la má de son ballador y s'allunyá, rient a grans riallas, de sas amigas.

Inútils foren los prechs de son ballador, un bon Jan, y de cor noble. Ella avansá rient y ab goig perquè veyá un dia diferent dels altres, fins al torrent, en lo que hi culliria las flors preuadas.

Y'n cullí una... y duas y tres, mes això no la satisfeyá. Ne volia moltas.

Veigé la Carme un violer cubert de flors, mes era a l'altra banda del torrent, ahont no hi podia saltar sens perill de caurer... Lo seu genit viu, sa voluntat acostumada molt poch a subjugarse, la feu decidir. Saltá, relliscá al posar lo peu en una pedra mitj coberta de molsa, y caigué casi estesa al mitj de l'aigua, donant un pahorós crit.

Son ballador hi va correr espantat, tremolós, creyent que havia prè mal sa bella parella.

L'aixecá agafantla per son escaigut cos, que no deixá y que com bras de ferro, l'estrenyia ab dalit contra son cor.

Y'l mirá folla d'amor la Carme, no com abans que sempre reya, y aixís anaren torrent amunt sens dirse un mot, parantse de tant en tant pera mirarse, per suspirar y avant altra vegada, a poch a poch com si's dolgués de deixar aquella vall en la que tant ditxosos s'hi trobavan.

Instintivament caminaren fins a entrar al poble, esma-perduts, no's desjuntaren fins al sentir una veu, que ab un somris burleta, plé de mala intenció, los hi dirigia una dona.

—Veig que no vos espanta'l temps? Allavors, se separaren baixant ab dós los caps, avergonyits.

D'allavors ensá ningú veje riurer com abans a la Carmeta.

No falta qui, enterat del modo que los sorprengueren, pensá mal de la pobre Carme.

No falta, no, qui enterat de que sortiren sols aquella tarde en que no se veyá ningú pel terme, clavá sa llengua verinosa en l'honra de la Carme, ferintla de mort.

Mes s'enganyan qui tal creuen. Al sentirse lligada per los brassos de aquell home, al veure sa cara casi a frech de sos llavis, al sentirse en son rostre la suau alenada que eixia de sa boca, ja no hi veje a son ballador tan sols; hi veje a son aimant.

Se senti per primera volta gran, felis, amorosa... y com que en mitj de sas riallassas esbojarradas, tenia la Carme una ánima gran, no rigué no, ans al contrari.

Y ja may més rigué ab poca solta

y fins després, casada ab aquell home que tan felis la feya, no reya, no. Las grans sensacions, las verdaderas alegrías, fondas, de l'ánima, lo colm de la felicitat no fá pas riurer. L'alegría que s'ha de valdrer de la rialla és una alegría, una felicitat passatjera.

JOSEPH M.ª RENDÉ.

Comentarios

Consideracions

Desde la restauració fins aquí, potser no s'havian vist may unas eleccions de Diputats com las passadas.

En Maura ha volgut demostrar que la sinceritat del govern no era cosa de broma, sinó ben sèria, y ho ha conseguit, puig si bé en alguns districtes hi ha hagut las tupinadas y escándols de sempre, se veu ben clar que són los darrers badalls dels caciquets de poble.

Per lo que's referéix a Tarragona, aquella sorpresa que deyam hi hauria per lo tercer lloch, ha resultat un xich més que sorpresa, puig los dos candidats republicans han anat molt amunt en vots, quedant en terra algún candidat quin triomf donava tothom per descomtat.

Y lo que ha passat aquí, també ha ocorregut en molts districtes, ahont los republicans, com si obeiguessin a una ordre secreta, s'han unit y han votat com un sol home, mentres los candidats dels demés partits lluitavan cada hú pel seu cantó y en general sense l'entussiasme de que han donat probas los republicans.

Aquest triomf del radicalisme, ha esperat y aturidit al Govern, sobre tot a n'en Maura que confesa palesament que s'ha equivocat, y en efecte ha sigut aixís. Ell creya, que no hi havia por de practicar la sinceritat, perquè en un país tan bon jan com lo nostre, bastava l'influencia moral del govern pera que'ls pobles s'apressessin a votar als candidats ministerials; però no ha sigut aixís, y ara's trobaran ab una oposició que'ls hi donará més de quatre disgüsts.

No obstant, creyem que non'hi ha pera tant. Ni la república és tan aprop com molts ignocents creuen, ni aquí passará res d'extraordinari. Ara que'l triomf dels republicans cambiará l'orientació de la política espanyola és indubtable; però, cap ahont això ja és més difícil.

Per de prompte la reacció qu'hi ha hagut en lo camp radical, portará necessariamente la reacció contraria; mes clar: en lloch de debilitar als partits monárquichs los enfortirá perquè devant del perill comú, devant del perill de perdre'ho tot, farán tacto de codos y's defensarán tot lo que puguin; y pera defensarse ab éxit, tindrán de girar los ulls envers lo país y estudiar y atendre llurs necessitats.

Ja tenim dit moltas vegadas que en quèstio de formas de govern estem curats de sustos y que lo mateix acceptem la república que la monarquía, perquè al cap de vall no's tracta més que d'una quèstio económica, y dintre'l principi autonómich tant se val que a Madrid hi hagi rey com president. Per lo tant, som allí ahont eram. Las prédicas revolucionarias farán que tota la gent verament democrática, d'ordre y d'arrels y interessos en lo país, no tinguin altre remey que deixondir la són y preocuparse dels assumptos públics, aplegantse sota la bandera de l'autonomia regional pera defensar la nostra patria y'ls nostres interessos.

Això d'estarse a casa s'ha acabat, com també s'ha acabat que'ls governs fassin lo que'ls hi dongui la gana sense comptar pera res ab lo poble.

Calendaris

Ara tot és fer calendaris, de que si succeirà això, si passará allò altre, si'l govern actual no durará quatre dias, si d'aquí tres mesos, y qui diu tres, diu sis, hi haurá altra vegada eleccions de Diputats... Però vegin lo que són las cosas; jo, lo mateix que tothom, també tinch lo meu modo de veurer los assumptos y moltas vegadas si ho encerto... ho endevino, gracias a l'experiencia que hi tret, de que casi sempre succeïx a Espanya lo contrari de lo que sembla lògich y natural que succeïxi. Fixintse sinó en los calendaris: diu *buen tiempo?* Segur que'l temps rífol no'ls deixarà sortir de casa. *Grandes lluvias?* Tingan per cert que la secada ho cremará tot. Y per l'istil tot lo demés.

Seguint aquest sistema penso, y tal vegada no m'errí, que aquí no passarán grans novetats y que las novas Corts durarán més que las altrás. Jo avuy apostaría que viurán cinch anys, per la senzilla rahó de que als monárquichs, tal com van las cosas no'ls hi convindrà consultar, tan so-

vint com fins avuy, la voluntat nacional. Això priará necessariamente la formació de Ministeris de concentració y no de partit, segons las exigencias de la vida parlamentaria.

No hi pe drén gran cosa, que tot vagi aixís y fins potser hi guanyarem que a las Corts no's perdi tant lo temps ab debats polítics, dels quals los governs ne fugirá com lo gas de l'aigua tèbia, y que s'ocupin més del nostre pá de cada dia o sia d'assumptos económichs que avuy per avuy están y deuen estar per demunt dels polítics.

En fi, allá veurem.

¡Gracias a Deu!

Silvela acaba de dir
Ab molta gracia
Qu'ell se troba fracassat
En lo seu càrrech.
Y també afirma l'mateix
Lo Sr. Maura,
Per que en eixas eleccions
Ha anat a l'aigua.
Tot perquè'ls republicans
Com una onada
Als monárquichs han vensut
En moltas bandas.
¡No sabia ja de cert
Qu'aquí en Espanya
Lo govern sols pot guanyar
Fent deu mil trampas?
¡No sabian que'l país
Bufa de rabia,
Y que si no'l lligan fort
Ha de fé estragos?
Veu que la gent de Madrid
Menja y endrapa,
Quan los demés espanyols
Morim de gana.
Veu que per aquells no hi ha
Cap lley que valga
Que tallan a dret y a tort
Sens cap reparo.
Y per això está la gent
Ab vivas ansias
D'enjegarlos a fregar
A raja tablas.
Tothom veu que ja han fet prou
Etzegalladas,
Y que si no ve un remey
Ve la *debacle*.
Per això tenen rahó
Silvela y Maura
Ab dir qu'están fracassats
En los seus càrrechs.
Prò ab això no n'hi ha prou
Ab que se'n vegin,
Perquè pel mal qu'haurán fet
Deurá jutjarsels.

Si en la sanch que va vessar
La jovenalla
S'hi trova culpa d'algú
Es just que ho pagui.
Si en las guerras colonials
S'hi veu la farsa,
Es precis fé un escarment,
Caigui qui caigui.
Perquè si pels que són dalt
Hi há carta blanca
Per obrar sens tò ni sò,
Apaga y vámonos.
No hi val dir, qu'han fracassat,
Si ab això marxan
A gosar dels milións,
Tranquils a casa.
Aixís lo qui fa algun crim,
Si de paraula
Regoneix que ha fracassat,
Ja estará campo.
Y no és un ministra sol
Lo qui fracassa,
Sino que'l règim en plé
Ha fet ja aigüas.
Y aquest si que deu marxar
A pendrer aire,
Li farém un tren *express*
Per aná a Fransa.
Y quan lo tinguem allí
Vinguí'l diable
Que se l'emporti ben lluny
Per que l'escampi.
Un règim tant opressor
No'ns fa cap gracia,
Que'l vagin a establir
Als deserts d'África.
Que aquí'ns estimém encar
Y tenim ansia
De viurer baix un govern
Que sigui un pare.
Eix centralisme asquerós
Degrada massa,
Y governa sens pietat
Y sens entranyas.
Tots avui volém fruir
Llibertat santa,
Cumplir quiscú son deber
Que és com Deu mana.
Devém tots jo aixamplá'l cor,
Perquè s'atansa
Lo jorn de nostra salut,
Festa granada.
Doném donchs gracias a Deu
Perquè'ls culpables
Han declarat sens embuts
Qu'ells ja fracassan.
Que vol dir que tot això
S'ho endú la trampa,
Y qu'eix règim tant migra
No viurá gaire.

BERENGUER.

Consistori dels Jochs Florals de Barcelona 1903

VEREDICTE

Premis ordinari

Premi de l'Englantina d'or. Número 122. «Lo Parch.» Barcelona venjada.

Primer accésit. Núm. 141. «La costa brava.» Caribdis.

Segon accésit. Núm. 104. De la colecció «Rossellonesas» la «En Jaume II de Mallorca.»

Premi de la Viola d'or y argent. Núm. 72. «La Sacra Espectació dels Patriarcas.» «Populus qui ambulabat, etc.»

Primer accésit. Núm. 60. «Sugereidas.» La naturalesa sugereix certas ideas bellas, etc.

Segon accésit. Núm. 112. De la colecció «Pregarias novas a la Mare de Deu del Pl.»

Tercer accésit. Núm. 168. «Missa d'eixida.» «Holocauste.»

Premi de la Flor Natural. Número 111. «Ildili.» «Cántich d'amor-cántich de vida.»

Primer accésit. Núm. 110. «La Balada de las Festas.»

Segon accésit. Núm. 166. La nit ab los pastors.

Tercer accésit. Núm. 137. «Vostre jardí y'l meu hort.» «A vos.»

Premis extraordinari

Premi de la copa artística ofert pel Consistori, a la millor composició en prosa. Núm. 37. «Marinas.» Trés de novela.

Accésit. Núm. 123. «L'Antonia.» Figura.

Premi de l'Eminentíssim y Reverendíssim senyor Cardenal-Bisbe de Barcelona. Núm. 94. «Enfallat.» Impresions.

Primer accésit. Núm. 89. «Lo nostre pá.» «Da nobis hodie.»

Segon accésit. Núm. 8. «Brot de passionaria.» Anyorament.

Premi de la Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat. No s'adjudica.

Barcelona 21 d'abril de 1903.—Joseph Franquesa y Gomis, Joan Maragall, Martí Genís y Aguilar, Federich Rahola, Pere Vidal, Víctor Brossa y Sangerman, Antoni Borí y Fontestà

Sants de la setmana

Diumenge, 3 d'abril.—Lo Patrocini de St. Joseph. L'Invenció de la Sta. Creu y st. Alexandre p. y mr.—Dilluns, 4.—St. Mónica vda. y sant Florián mr.—Dimars, 5.—La Conversió de St. Agustí y st. Pio V p.—Dimercres, 6.—St. Joan ant-Portam-Latinam.—Dijous, 7.—Sts. Estanislau b. y mr. y Eovaldo mr.—Divendres, 8.—L'aparició de St. Miquel.—Dissapte, 9.—Sts. Gregori Nacianzeno b. y Gregori c.

Quaranta horas: continúan a l'igle-

NOVAS

Diumenge passat tingueren lloch sense'l menor incident y en mitj del major ordre, las eleccions de Diputats a Corts. En aquestas eleccions s'ha remarcat de nou l'interés que totas las classes socials prenen en un acte que ben dirigit ha d'ésser un dels primers factors pera'l bé del país.

Altra cosa digna de notarse és la dificil que vant fentse avuy en dia las tupinadas. En tots los pobles de la circumscripció hi ha hagut elecció desterrantse las componendas qu'era lo primer baluart del caciquisme.

Han marcat, donchs, las darreras eleccions un progrés en l'educació política del poble, y no'n dubtin las que com nosaltres tenim fé en que'l programa autonomista a poch triomfi primer que necessitem és desterrar los vicis que en materia electoral imperavan y que permetian lo predominí polítich al caciquisme.

Com som partidaris de guanyar lo voluntat del poble, lo primer que convé és que aquesta voluntat no pugui ésser falsejada ab las immunitats electorals a que'ns tenian acostumatats.

Per la circumscripció triuñerem los senyors Mayner, Nougues y Morones, los dos primers republicans y l'últim conservador. Obtingueren el més respectable número de vots el senyor Cañellas, Suelves, Gausachs Fontana, per l'ordre en que'ls escrivim.

Als nous diputats per Tarragona Reus y Falset no hem pas nosaltres de considerarlos en son aspecte polítich. Sols los hi demanem que no desgraciadament encara avuy no puguin conseguirse res per just que sense influencias, posin dits senyors tota la que'ls hi dongui son car-

Pastillas Morelló

Obren per inhalació dels agents antissèptics, anti-catarrals y anti-asmàtics que's des-
prenen mentres van desfenent per la boca. Curan la **TOS, REFREDATS, BRONQUITIS,**
AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABOESSOS PULMONARS, etc., etc.
Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

Comissions y Representacions

DE PRODUCTES NACIONALS Y EXTRANJERS

Centre d'Informació Comercial

Sixto Villalba.—TARRAGONA

al servey dels interessos de la circumscripció; és a dir, que abans que tot deuen tindre per finalitat lo bé dels que ab sos sufragis los aixecaren a la Diputació a Corts.

L'injusta y a totes llums excessiva contribució industrial y l'exorbitant cupo de consums que a Tarragona són dels primers factors de sa decadència, ab major motiu quan aquí no podem recorrer, com fan altres pobles, a l'amparo del caciquisme que'ls lliura o poch menys de la contribució de consums, puig sols la pagan d'un modo nominal.

Temps endarrera, lo «Centro Industrial», entitat que's desvetlla pel bé de Tarragona, promogué la formació d'un expedient pera obtenir la rebaxa de la contribució industrial, expedient que tingué la trista finalitat que consegüen tots los que se incoan demanant rebaixas de tributació sían o no justas.

Devant d'aquella prova convincent de lo que podem esperar dels governants centralistas, semblava que'ls ànims havian quedat aclaparats y resignats a que segueixi una situació insostenible, mes lo «Centro Industrial» donant noves probas de sas energias intenta remoure tan capdal qüestió, més la del cupo de consums, arribant a extremar tots los medis pera conseguir lo que creu de justícia.

A l'efecte, pera demà a las nou de la nit ha convocat lo «Centro Industrial» a una reunió a totes las entitats y premsa de Tarragona pera tractar dels importants assumptos més amunt esmentats.

Com sigui que'l «Centro Industrial» demana en l'invitació nostre modest concurs, debèm significarli que pot comptar ab nostre més incondicional apoyo, puig ara com abans creyem que la qüestió d'impostos deu preocupar d'un modo notable a Tarragona, puig no és just que ns resignem a pagar per una base de població que no tenim.

Avuy y en lo Saló de Llotja tindrà lloch a Barcelona, la poètica festa de's Jochs Florals, que és d'esperar se celebri sens los sorollosos incidents dels dos últims anys.

Segons se deya en los círcols literaris, ha obtingut la flor natural lo jove poeta D. Joseph Pujals, nom fins ara desconegut, puig no s'ha publicat cap de las composicions de l'esmentat autor. Lo primer accésit a la Flor natural lo guanyá'l mateix Sr. Pujals y'l segon D. Joan M. Guasch.

Se deya també que D. Joseph Carner ha guanyat la Viola d'or y argent y un dels accésits a aquest premi D. Manel Folch y Torres.

Sembla que'l premi de prosa l'ha obtingut D. Joaquim Ruyra y l'accésit D. Enrich de Fuentes.

En la próxima edició donarem compte de quant fassi referencia als Jochs Florals.

Las darreres eleccions legislativas han donat a Catalunya un contingent de 28 diputats d'oposició per 16 ministerials.

Han resultat triomfants los següents catalanistas: Per Barcelona, D. Albert Rusiñol y D. Lluís Domènech; per Manresa, D. Leonci Soler y March; per Olot, D. Francisco Albó; y per Mataró, D. Trinidad Rius y Torres.

De tot cor los felicitem ab la seguretat de que la seva gestió a las Corts de l'Estat Espanyol, serà beneficiosa pels interessos y pel pervindre de Catalunya.

S'están ultimant los preparatius pera la vinguda de l'«Orfeo Catalá» tan esperada pels aimants de la bona música y de las glorias de la terra.

la publicació en aquestas planas d'un article que portava per títol «Orientació» y fou insertat en lo número corresponent al día 12 del darrer mes de Setembre.

Molt nos plau poguer donar aquesta noticia, y al felicitarlos del resultat que ha tingut l'únich procés incoat fins ara contra nostra modesta publicació, donem la més complerta enhorabona a l'amich Estrany, un dels caps més clars de Catalunya y que ab més fè treballa pel desvetllament patri.

Pernils gallegos.
Sobrassada de Mallorca.
Sixto Villalba.—Tarragona.

Los diputats proclamats en las juntas d'escrutini celebradas lo dijous en los caps de partit d'aquesta provincia, són los següents:

Per la Circumscripció de Tarragona-Reus-Falset, los Srs. Mayner y Nogués, republicans, y'l Sr. Morenes, conservador.

Pel districte de Valls-Montblanch, lo Sr. Canals, conservador.

Pel districte del Vendrell, lo senyor Alegret, conservador.

Pel districte de Tortosa, lo senyor Ayuso, conservador.

Pel districte de Roquetes, lo senyor Puigerver, lliberal.

Pel districte de Gandesa, lo senyor Bosch, canalejista.

Estampat a casa de nostre amich en Francesch Sugranes hem rebut un libre de cuatrecents planas intitulat «Leyendas d'Amor» original de D. Pompeyo Gener.

Dedicarem la deguda extensió a aquesta obra, limitantnos avuy, a acusarne rebut y a felicitarne de que hagi sigut impresa en aquesta ciutat.

L'ilustrat director d'El Progreso Vallense, D. Ernest Bover, ha tingut l'atenció d'enviarnos dos exemplars de la «Cartilla electoral», elegants tomes de 60 planas, en la que's recopilaban ab acert los drets y debers dels Presidents, Interventors y suplents que'n los días d'eleccions constitueixen las Mesas electorals.

Es un treball verdaderament útil, per lo que felicitem al Sr. Bover, a la vegada que li agraim la deferencia que ha tingut ab nosaltres enviarnos los dos esmentats exemplars.

Ha mort a Reus la senyora D.ª Josepha Alsina Llaberia, Vda. de Carbonell, mare de nostre estimat amich D. Joseph Carbonell, director que fou de nostre confrare local La Cruz.

Acompanyem a l'amich Carbonell y demés familia en lo dolor que experimenta per tant sensible pèrdua.

Convalecencias.—Ovi Lectina Glol.

En los aparadors de l'acreditada botiga d'en Jové s'hi exposá ahir nit un magnífich llum de saló estil modernista, que'l reputat artista senyor Danús ha construït pera la familia Alimbau d'aquesta ciutat.

L'aparell en qüestió, és de lo més artístich y nou que havèm vist, honorant als tallers d'ahont ha sortit y a l'amich Danús, qual reputació en aquesta classe de treballs és prou coneguda y celebrada.

Ab gran animació se celebraren ahir las eleccions, pera compromissaris, resultant elegits los Srs. Virgili, Sans, Escofet y Prat.

Com si's tractés de guanyar una gran batalla, tots los elements polítics prengueren la cosa ab gran interès, surtint derrotada la candidatura en la que hi figurava l'Alcalde, y ho sentim per quant això demostrará que certas alianças, fetas ab elements que sempre l'han combatut a sanch y a foch, no poden donarli més que disgusts.

Magníficament imprés a l'estampa de S. Oliva, de Vilanova y Geltrú, hem rebut un volum de 250 planas, intitulat «Varia», colección d'articles de l'insigne escriptor tarragoní nostre distingit amich D. Joseph Pin y Soler.

Avuy sols podem acusar rebut de aquesta obra y remerciar a l'autor y a l'editor sa atenció, prometent ocuparnos extensament de dit libre en lo número pròxim.

Dilluns passá a mellor vida'l Doctor D. Joseph M.ª de Castellarnau, canonge de nostra Catedral.

Lo Sr. Castellarnau, que a un talent poch comú, unia la condició de ésser un sacerdot model, s'havia captat l'apreci de totes las classes socials de Tarragona, essent sa mort molt sentida.

A sa respectable familia li transmetem nostre més sentit pèsam y li desitjem la resignació necessaria pera suportar aquest infortuni.

Lo representant de l'acreditat lico-«Anís d'Or», que fabrican los senyors Ribera, Valls y Masdeu de Molierur sa, nostre bon amich D. Jaume Durán, ha tingut l'amabilitat d'enviarnos una ampolla de dit licor y varis prospectes anunciadors del mateix.

L'hem probat y sens exagerar podem dir que's tracta d'un licor esmeradament treballat y que'l fa digne de l'acceptació que té.

Orfebreria religiosa y ornamentals da Iglesia.—J. CABALLÉ GOYENECHÉ.

Aquesta nit tindrà lloch al Centre Catalá un ball extraordinari ab lo que's festejará dignament la diada de la fira.

Com totes las diversions que s'organisan en aquell simpática casa; lo ball d'aquesta nit promet veures molt concorregut.

Se'ns diu que han sigut proibidas las tómbolas, rifas y demés medis d'engatussar a la gent que s'estabian anys enrra a la Plassa de la Font ab motiu de la fira.

Ho celebrèm moltíssim, en benefici dels firaires de bona fè y del públich.

En l'últim consell de ministres se acordá autorisar la pesca del bou durant tot lo mes de Maig. Aquesta resolució ha sigut presa a petició dels mateixos pescadors quins no comprenent los seus interessos s'expenyan en allargar la temporada, sens considerar que lo que fan és esguerrar las crias y prepararase ells mateixos la miseria.

Una nova pena afligeix als aimants de la literatura catalana. Nos referim a la mort del notable escriptor don Therenci Thos y Codina, Mestre en Gay Saber.

Encara que en los últims anys lo Sr. Thos se dedicava poch al conreu de la literatura, sa mort ha ocasionat gran sentiment, puig pertanyia al grup d'entusiastas que donant l'importancia deguda al renaixement literari de Catalunya, prepararen lo desvetllament del poble y l'actual y esplendorós moviment catalanista.

Descansi en pau.

Dimars deixá d'existir a Reus, nostre respectable amich D. Antoni Pascual y Vallverdú, pare de nostre no menys amich D. Antoni Pascual y Cugat, president de l'Associació Catalahista.

Era'l difunt Sr. Pascual, un dels prestigis del comerç de Reus y persona que baix tots conceptes se feya digne de l'apreci de quants tingueren lo gust de tractarlo. Fou sa mort donchs molt sentida.

Acompanyem a la distingida familia del Sr. Pascual, de tot cor, en son condol.

La plassa de la Font presentava ja ahir l'animació característica de la fira que avuy celebra nostra ciutat.

Com sempre, la fira quedará reduïda a joguinas, quincalla y algunas otras paradas de poca importancia.

Camisas y corbatas alta novetat. Camiseria de Pau Brú, Comte de Rius, 20.

En obsequi als forasters que'ns visitan ab motiu de la fira, aquesta nit

SI SENYOR

No hi ha cap confitura comparable a las tan anomenadas pastillas ALONSO HERMANOS elaboradas a Logroño de fa mes de 40 anys. Són eficasment recomenadas per son agradabilissim paladar y excelents condicions nutritivas que las fan superiors a totes las imitaciones.

Venda exclusiva: Ultramarins y comestibles de **JOSEP CARDONA, Portalet, 1 y Plassa de la Font, 51, Tarragona.**—Marca de fábrica «La Cabra».—Únich depòsit a Tarragona de las anomenadas pastas italianas pera sopa, que's reben semanalment als establiments **Cardona**, carrer del Portalet, n.º 1, Plassa de la Font, 51, y carrer de Apodaca, 27. Participem als consumidores de tan excelent pasta, que visitin lo depòsit que tenen los senyors Cardona, en lo que hi trobaran un variat assortit de ditas pastas italianas a preus sumament baratos.—Venda de pa y sopa «Gluten» pera'ls diabètics. Extens assortit de distintas classes de formatges nacionals y extrangers.

Portalet, 1.—Plassa de la Font, 51.—Apodaca, 27

se celebrará a l'Ateneu l'acostumat ball que tant de renom ha alcansat sempre.

Segons comunica lo Deganat de Notaris, en cumpliment del xamós decret d'en Dato, aquest mes quedará encarregat d'entendre en tots los protests de lletres y demés documents de giro lo notari D. Trinitat de Martorell.

Neurastenias.—Neurosteógeno Su-graños.

La festa del 1.º de maig, transcorregué en aquesta ciutat al lo major ordre, vagant tots los oficis.

No's celebrá cap meeting y la majoria dels treballadors passaren la diada al camp junt ab llurs familias.

L'empresa de l'Ilustració Catalana anuncia la sortida del primer número d'aquesta publicació pera'l primer diumenge del vinent mes de Juny.

Lo prospecte que havèm rebut dona una mostra de lo que será dita *Ilustració* en sa part material, a totes llums superior, y dels propòsits que animan a la redacció podran formarse nostres lectors complet concepte per las següents ratillas que copiem del prospecte:

«Volent sobretot que sia'l nostre periòdic un tornavèu, un mirall de la vida del nostre país, tota manifestació de la seva activitat, sia en lo ram que's vulga, trobará un lloch preferent en aquestas columnas. Los avensos de l'industria y'ls nous camins per son perfeccionament; las modernas construccions, públicas y particulars, ab que s'embelleixen las nostres ciutats y campinyas; los productos de l'art decoratiu que cada día vá prenent més importancia a tot arreu; las grans solemnitats y'ls principals aconteixements; tot lo que representi un esforç, un pas més en la via del progrés de la nostra terra, tindrà en nosaltres uns divulgadors decidits y, en lo que podrèm, uns entusiastas auxiliars. No parlem del nostre moviment purament artístich y literari, que aquest té sa representació natural en l'«Ilustració Catalana.»

La nova publicació será setmanal, tenint cada número setse planas. Desde'l primer comensará la publicació profusament ilustrada de la novela pòstuma de l'insigne Vayreda «La panyalada».

Anuncia també l'empresa de l'Ilustració Catalana un concurs de fotografias del que'n donarem compte lo número vinent, puig avuy nos manca espay.

Hem rebut los primers números del nou confrare mallorquí *La Gaze-ta de Mallorca* setmanari de literatura y art que's publica a Palma.

Está molt ben presentat, figurant entre sos colaboradores l'eminent Mossèn Antoni M.ª Alcover.

Desitjem al nou confrare molts anys de vida y ab qui corresponem ab lo cambi.

Divendres al matí hi hagué una explosió de gas en lo pis alt de casa la ciutat, degut a l'imprudència d'un aprenent de lampista que'n surti ab varis cremaduras al cap.

La forsa de l'explosió vá enderrocar embans y destruint bona part del mobiliari del maser major de l'Ajuntament.

Avuy a las set s'administrará la comunió general als malalts del Hospital Civil.

Com aquestos últims anys l'acte se

limitará a sortir la professó de l'Iglesia de l'Hospital desde ahont se dirigirá directament a las salas.

Cansat de provar específichs sense cap resultat, l'únich que m'ha fet surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

—Boixets de puntas. Canonets de boix. Balart y Fill, Sant Peré de Torrelló (Barcelona).

TIP. DE FRANCESH SUGRANES, COMTE DE RIUS.

FORN

N'hi ha un pera llogar en un carrer cèntrich.
Informarán en l'administració de **LO CAMP.**

VAQUERÍA SUISSA

Aquest important establiment serveix llet al públich tots los días, de matí y tarde. Las horas d'esmunyir serán de sis a nou del matí y de cinch a set de la tarde.

S'expandrà exclusivament en las mateixas quadras, Carrer de Armanyá, entre'ls de Lauria y Adriano, y en los magatzems de loza, cristall y porcelana que la Sra. Vda. de Joseph Mercadé, posseeix a la Rambla de Sant Joan, 44.

A totes horas y particularment a las d'esmunyir, podrá'l públich visitar la Vaquería.

Ibarra y C.^a de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Passages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo dia 7 de Maig, lo vapor **Cabo Trafalgar**, son capitá don M. Ferreiro, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Compañía Valenciana de Navegación

Linia regular de grans y ràpids vapors
Espanya, França è Italia

Vapors de la Compañía
Sagunto, Alceira, Játiva, Grao, Martos, Cabañal y Devia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament pera **Marsella y Génova** los dimars de cada setmana esca-la quinzenal a **Liorna.**

Pera **Valencia, Alacant, Almería, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva** los dijous de cada setmana.

Viajes extraordinaris a **Marsella y Niza.**
S'admet passatge y càrrega a nolis reduïts. S'admet càrrega ab noli seguit y coneixement directe pera New-York, Nápolis, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Trieste, Fiume, Odessa, Braïla, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordó a Génova.

Agent: **D. Román Musolas**
Carrer d'Apodaca, 38.—TARRAGONA.—Teléfono, núm. 3

Xarop de hipofosfats CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt Srs. meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any d'una escrófula crónica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se preconien per aquets cassos, vaig ensajar los Hipofosfats Climent, trobant consol lo pacient, ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Siboniz, Catdràtic de Barcelona.
Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Puchjassegararlos qu'en tots los cassos d'Asthenia presentats á la meua clínica á causa d'afeccions genitalls provinents de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteróptosis) lo Xarop Climent marca SALUD m'ha donat inmillorables resultats.—Dr. Gibert, Especialista en parts y malalties de la dona.
Exigeixis lo llegitim Xarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat á la meua clínica la Sra. D.ª N. N. afecta Otorrèmia, ab irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsa, vaig prescriureli lo Xarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs en poch temps cobrá appetit y forsa y se li regularisaren las reglas.—Dr. Letamendi.

Ovi

Lecitina

Giol

(Lecitina de rovell d'ou)

Tónich. Reconstituyent

Antineurasténich

La Joya del Centre

Establiment de begudas

DE JOSEPH RIOLA

Tarragona.—22. RAMBLA DE SANT JOAN. 22.—Tarragona

Cervesa fresca Moritz, rebuda diariament de la fàbrica. Horxatas y xarops fins, nectars y demés begudas del temps. Dipòsit de gel.—Vins y licors de las més acreditadas marcas á preus econòmichs

SE SERVEIX A DOMICILI

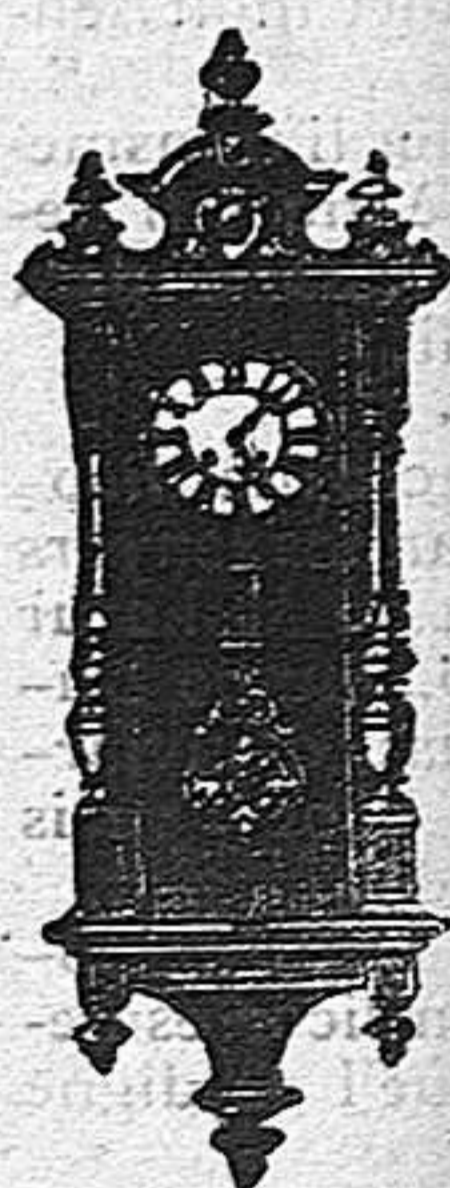
ACADEMIA CARBÓ
DIBUIX—PINTURA
ART DECORATIV
Unió—36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set á dos qu ar de uou del mati.
Classe pera senyoretas.—De dos quarts de duas á las tres de la tarde.
DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.
Pera noys: De set á dos quarts de nou del vespre.

Joan Ruiz y Porta
Procurador
Méndez Núñez, 16, 2.ª—TARRAGONA

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigues de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bó, que resistéix tota proba al devall d'uu canaló.
Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, qui ai Rafel ni Murillo los podrián fer melló, apropòsit per regalós; causan gran admiració.
Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totas menas que són molt barato y bons.
Mellor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.
26, COMTE DE RIUS, 26

RELOTGERIA

DE F. RIGAU
Baixada de Misericordia 14
TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totas clases y preus. Taller de composturas.

CLINICA DENTAL

DE D. FULGENCI AGUSTÍ ALEU
PROFESSOR-DENTISTA
Unió, 44, pral.—Tarragona

Curació prompte de las malalties de la boca y dents. Extraccions sense dolor. Orificacions, empastaments y tota classe de obturacions.
Construcció de dents, dentaduras y aparells de totas classes y emple de tots los anestessichs coneguts.

Gran fàbrica de braguers

34, Unió, 34

Herniados (TRENCAITS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y práctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdichs.
Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trenaduras.
Grans existencias en braguers de goma pera la curació radical de las trenaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent á Cirurgia y a Ortopedia.
Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut ocasió de conèixerla, tant per los gèneros de son catàlech com per los preus reduhuts.

PERE MONTSERRAT. Unió, 34.—TARRAGONA

La veritable propaganda

és farà usant tots los cataláns l'inmillorable Paper de fumar CATALUNYA.

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció á las necessitats de la planta y terra á que deuen destinarse. Despullas, tercerilla etz., grans llegums etz.

COMISSIONS Y REPRESENTACIONES

QUINTANA Y TORRES
Carrer de Barcelona, 4.—Tarragona

Negoci lucratiu
Venda de varias participacions, de la societat tarragonina Pedrol y Companyia, domiciliada en aquesta ciutat y dedicada á l'extracció de materias fecals pel sistema «INODORO».
Darán rahó á l'Administració d'aquest setmanari.

Fàbrica de sabó

DE Miquel Melendres

Sabó desde 0.20 ptas., 0.22 y hasta 0.38 la lliura.
Se serveix a domicili.
Vilamitjana, 9, (Pla de la Seu, devant la porta de Sta. Tecla).

FUSTERIA

En aquest antic y acreditat taller se construeix tot lo referent al ram de fusteria, lo mateix en quant á obras, que'n treballs artístich-decoratiu y de luxo.
11, MENDEZ NUÑEZ, 11.

Centre d'Instrucció Musical de Tarragona

EN LO SALÓ AYNÉ

Queda oberta la matrícula pera l'ingrés a las classes de Solfeig, Teoria de la música, Piano y Instruments d'arch.
Lo dia 1.er de Octubre quedá obert lo curs de 1902 á 1903.

Horas de classe
Senyoretas: de 5 á 7 de la tarde.
Noys: de 6 á 8 de la nit.

GABINET Y CLINICA DENTAL

DE A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 21, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.
Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.
Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.
Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

MAQUINARIA

agrícola, industrial y vinícola

Complert assortit en ferreteria

MARCELÍ VICENS

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta provincia de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C.^a, constructores d'aradas y bógits pera ondas llauradas y demés màquinas agrícolas.

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Méndez Núñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1 pesseta
Fora..... 1 »
Extranjer..... 2 »
Número d'avuy..... 10 cértis

Anuncis a preus reduhuts

EMULSIÓ NADAL

Unica que conté'l 80 per 100 d'oli pur de fetge de bacallá

Aprobada y recomenada per las Academies de Metges y Apotecaris

LA MELLOR:

LA MÉS AGRADABLE

Ayguaf naf SERRA

Aquesta triple aygua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.
A engrós importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra—Reus
A la menuda: Farmacia del Centro.—Tarragona.—Demanan AYGUA NAF SERRA

Serveys de la Companyia Transatlántica

Linia de Cuba y Méxich.—Lo dia 16 d'Abril sortirà de Bilbao, lo 19 de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor **Alfonso XIII**, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y carrega pera Costafirme y Pacific ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 d'Abril sortirà de Barcelona, lo 28 de Malaga y'l 30 de Cadiz lo vapor **Manuel Calvo**, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 d'Abril sortirà de Barcelona, lo 13 de Malaga y'l 15 de Cadiz, lo vapor **Montserrat**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y carrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacific, pera quals ports admet passatge y carrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Carupano y Trinitat ab trasbord a Curaçao.

Linia de Filipinas.—Lo dia 25 d'Abril sortirà de Barcelona, habent fet las escalas intermitjas lo vapor **Isla de Luzón**, directament pera Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Linia de Buenos Aires.—Lo dia 2 d'Abril sortirà de Barcelona, l'13 de Valencia, l'15 de Málaga y'l 17 de Cadiz, lo vapor **Patricio de Sarrutegui** directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canarias.—Lo 17 d'Abril sortirà de Barcelona lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cadiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cadiz, Alacant y Valencia.

Linia de Fernando Poó.—Lo dia 25 de Maig sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, lo vapor **per Fernando Poó**, ab escalas en Casablanca, Mazagan y altres ports de la Costa occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Linia de Tanger.—Sortidas de Cadiz: dilluns, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.
Pera més informes dirigirse á son agent **D. Emili Borrás**

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del

VENTRELL

per cròniques que sían, regularisant son funcionament y reforçant los debilitats. De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

Farmacia Plana

al costat de la antiga
CASA FIGUERAS
REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complert assortit de medicació pera curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals
TARRAGONA

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real 6, cantonada Rebolledo 20
En aquesta casa trobará la industria, agricultura y las arts, un complert surtit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT
Sofre FLORESTILLA de la millor marca
TARRAGONA

Academia Duarte

Carrer de la Palma, 2.—Tarragona

Se donan conferencias de tots los cursos de las Facultats de Dr.^t y Ciencias socials y Filosofía y Lletres, comprenent en aquesta darrera las seccions corresponents a las tres llicenciaturas.
Lo curs, com en anys anteriors, començarà'l dia 1.er d'Octubre, com aixís ho disposa l'art. 3.er del Reglament.

S'admeten alumnes interns y externs. L'Academia compta ab suficient nombre de professors titulars pera cada secció.

Pera informes al Director **D. Francesch Duarte**, advocat, beneficiat de la S. I. Metropolitana.

CERVEZA

de primera calitat, se serveix á preus reduhuts en l'acreditat establiment

LA BATERIA

Rambra St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totas classes, marcas de primera y preus econòmichs.

S'arrendará

num. 16 del carrer de la Pau y número 15 de la del Geró
neral Contreras, ab pago al comptant y passos. En dit edifici hi ha cups de bastanta cabuda y dos pous ab aigua abundant reunint dit local condicions pera poderhi instalar qualsevol industria.
Pera tractar dirigirse al mateix interessat, qu'avuy en dia l'ocupa, o bé al Sr. Joseph M.ª Pagés, Enginier a Reus.

Lo Dr. J. Jordán

DENTISTA

Té l'honor d'oferir á sos nombrosos clients y al públich en general, lo **Gabinete Odontològich** que ab los millors avensos de la **Odontologia** moderna establert á

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, (cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tivoli y Novetats) y fer servir aixís mateix avinent que opera tota dilluns á REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 2, (primer pis)
DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE